

[ID-nr]	Antibiotikabehandling ved luftveisinfeksjon hos befolkningen mellom 10-79 år	
1. Definisjon	Andel resepter for fenoksymetylpenicillin (penicillin V) av alle resepter med luftveisantibiotika hos befolkningen mellom 10-79 år	
2. Sektor	Primærhelsetjeneste	
3. Fagområde	Legemidler	
4. Type	Prosess	
5. Primær dimensjon av kvalitet (Velg en)	Trygge og sikre	
6. Evt. sekundær dimensjon av kvalitet	Utnytte ressurser	
7. Fokuserområde		
Godkjenning		
8. Godkjent dato først gang	Saksnr i 360 - 13/10391	
9. Godkjent av	Helsedirektoratet	
10. Revisjonshistorikk	1.0 – juli 2015 etablert som ny nasjonal kvalitetsindikator	
Faglig begrunnelse/målsetning		
11. Begrunnelse for valg	De fleste luftveisinfeksjoner forårsakes av virus, og antibiotika har ingen effekt på virusinfeksjoner. Bakterielle luftveisinfeksjoner kan behandles med antibiotika. Nasjonale retningslinjer for antibiotikabruk i primærhelsetjenesten (1) anbefaler fenoksymetylpenicillin (penicillin V) mot lungebetennelse (pneumoni). Fenoksymetylpenicillin er smalspektret antibiotika og aktivt mot et lite antall bakterier og har dermed en mindre effekt på kroppens normalflora av bakterier enn bredspektret antibiotika, dvs mindre resistensdrivende. I Norge brukes mye makrolider ved luftveisinfeksjoner og denne gruppen antibiotika er særlig resistensdrivende og bør reduseres betydelig. Økt andel fenoksymetylpenicillin (penicillin V) vil være en indikator på mindre bruk av andre antibiotika mot luftveisinfeksjoner.	
12. Målsetning	Det er ikke definert et optimalt nivå for bruk av antibiotika, men det er en målsetning å redusere unødvendig bruk av antibiotika.. Øke andelen av fenoksymetylpenicillin (penicillin V) ved behandling av luftveisinfeksjoner hos voksne mellom 10-79 år, indikerer mindre bruk av resistensdrivende antibiotika.	
13. Målgruppe for denne indikatoren (Beskriv formål med denne indikatoren per aktuell målgruppe)	13.1. Politiske aktører	Styringsinformasjon for å redusere resistensutvikling på nasjonalt nivå.
	13.2. Ledelse i sektor	Styringsinformasjon, forebyggende tiltak mot feil bruk av antibiotika.
	13.3. Helsepersonell	Forbedret og korrekt bruk av antibiotika i utøvelse av pasientbehandling i helsetjenestene.
	13.4. Innbygger/pasient/bruker/pårørende	Informasjon og åpenhet om korrekt bruk og utvikling av antibiotika bruk i helsetjenestene.
	13.5. Media	Åpenhet om korrekt bruk og utvikling av antibiotika bruk i helsetjenestene.
14. Begrepsavklaringer	Bredspektrede antiobiotika , antibiotika som virker på mange forskjellige bakterietyper. De kan virke mot forskjellige infeksjoner, men er ofte dyre og forstyrrer kroppens normalflora. Disse er resistensdrivende. Smalspektrede antibiotika , antibiotika som er effektive mot et fåtall ulike bakterier, f.eks. benzylpenicillin og fenoksymetylpenicillin. Disse er lite resistensdrivende. Fenoksymetylpenicillin – smalspektret antibiotika (penicillin V ATC kode: J01CE02) ATC koder - Anatomisk, terapeutisk kjemisk klassifikasjon av legemidler	
Beregning		
15. Utvalg i fokus (teller)	Antall resepter av penicillin V (ATC kode: J01CE02) til aldersgruppen mellom 10-79 år i perioden	

16. Sammenligningsgrunnlag (nevner)	Antall resepter av luftveisantibiotika (definert som ATC koder: J01AA02, J01CA04, J01CE02, J01FA) til personer i aldersgruppen 10-79 år i perioden
17. Hovedmåltall	Andel resepter for fenoksymetylpenicillin (penicillin V) av alle resepter med luftveisantibiotika hos voksne 10-79 år
18. Andre måltall	Totalt antall resepter for luftveisantibiotika til personer mellom 10-79 år i perioden. Andel personer mellom 10-79 år i kommunen som får minst en resept av luftveisantibiotika i perioden
19. Presiseringer rundt utvalg	Alle antibiotika resepter forskrevet til personer i primærhelsetjenesten mellom 10 – 79 år. Antibiotika forskrevet til personer som bor på institusjon er ikke inkludert, som en følge av at reseptregisteret ikke får data fra institusjon, er det satt en grense opp til 79 år. Kun personer med gyldig fødselsnummer er inkludert.
20. Manglende rapportering	Hvis antall individer i en indikator er < 5 eller hvis antall ordinasjoner/resepter i enten teller eller nevner er under 5 angis det ingen tall i hele indikatoren.
21. Teknisk beregning av indikator	Ikke relevant
22. Nivå for publisering eksternt	Land, fylke, kommune
23. Standard klassifikasjoner	Fylke/kommune – standard kommuneinndeling med kommunenummer ATC koder - Anatomisk, terapeutisk kjemisk klassifikasjon av legemidler: J01CE02, J01AA02, J01CA04, J01CE02, J01FA,
Datainnsamling/kilder	
24. Datakilder	Nasjonalt reseptbasert legemiddelregister (Reseptregisteret), Folkehelseinstituttet
25. Bearbeiding/revisjon av data	Ingen manuell bearbeiding. Hvis antall individer i en indikator er < 5 eller hvis antall ordinasjoner/resepter i enten teller eller nevner er under 5 angis det ingen tall i hele indikatoren.
26. Type datakilde og lovhjemmel	Forskrift om innsamling og behandling av helseopplysninger i Reseptbasert legemiddelregister (Reseptregisteret). FOR-2003-10-17-1246
27. Hyppighet for innsamling av data hos datakilde	En gang årlig
28. Aktualitet og hyppighet ved publisering som nasjonal kvalitetsindikator	Årlig
Tolkning av tallene	
29. Sammenlignbarhet over tid og sted	Resultatene er sammenlignbare over tid både mellom kommuner i Norge og internasjonalt
30. Feilkilder og usikkerhet	Data viser bruk av antibiotika for personer med bostedsadresse i kommunen. Personer som midlertidig bor utenfor kommunen vil inkluderes i dataene (f.eks studenter).
31. Særsilt informasjon for tolkning av denne indikatoren	I små kommuner kan få antibiotikapasienter gi usikkerhet i tallene f.eks en pasient med høyt forbruk kan gi uvanlige utslag og stor usikkerhet for tolkning av data. Epidemier kan gi store utslag. Data utleveres ikke for kommuner med færre enn 5 antibiotika pasienter i perioden.
32. Relaterte indikatorer	Antibiotikabehandling ved luftveisinfeksjoner hos barn mellom 0-9 år, Forekomst av antibiotikabehandling per 1000 innbyggere.
Videreutvikling	
33. Videre utvikling av datakilder/indikator	Kvalitetsindikatoren baserer seg på at en har definert noen midler som luftveisantibiotika, men noen av disse forskrivningene vil også gjelde andre diagnoser. Dersom det innføres diagnosekoder på resept kan en trekke ut bare de forskrivningene som gjelder luftveisinfeksjoner. Kvalitetsindikatoren kan også forbedres med innhenting av antall som søker behandling for infeksjoner i kommunen.
Publisering	
34. Publiseringsarena	www.helsenorge.no
35. Andre publiseringsarena	Pr. juli 2015 publiseres denne ikke på andre publiseringsarenaer.
Referanser	

36. Referanser	1. Nasjonal faglig retningslinje for antibiotikabruk i primærhelsetjenesten (https://helsedirektoratet.no/retningslinjer/nasjonal-faglig-retningslinje-for-antibiotikabruk-i-primerhelsetjenesten)
-----------------------	---